

De vijg

De meeste Nederlanders kennen de vijg slechts in gedroogde toestand; verse vijgen treft men zelden in de winkels aan. De oorzaak hiervan is tweeledig. Allereerst is deze vrucht zeer slecht houdbaar, waardoor import van verse vijgen slechts met behulp van koeling of invriezen mogelijk is. Op deze wijze worden zulke vijgen behoorlijk prijzig. Verder bestemmen de weinige – en steeds in aantal afnemende – bezitters van een of meer vijgebomen in ons land de opbrengst vrijwel uitsluitend voor eigen gebruik. Hier komt nog bij, dat de verse vrucht in ons land niet populair is. Voor velen staat het vast dat vijgen niet lekker zijn, hoewel ze onvoldoende goede verse vijgen geproefd hebben om hierover zo positief te kunnen oordelen! Er zal hierdoor weinig vraag zijn naar verse vijgen. Dat een kleine groep personen de vijg wel goed kent en bijzonder sterk waardeert, legt weinig gewicht in de schaal, ook al behoren hiertoe [2] de meeste 'grote' mannen uit verleden en heden.

Is er enige reden om de teelt van vijgen door liefhebbers of op commerciële basis aan te moedigen? Het Instituut voor de Veredeling van Tuinbouwgewassen heeft hiernaar onderzoek gedaan. Dit bestond uit een studie van de belangrijkste literatuur, een beproeving van de teelt en een onderzoek naar de vorstresistentie van een aantal rassen en zaailingen.

Winterhardheid

De vijg is in Nederland vrijwel nooit als vrijstaande struik geteeld; als leiboom vindt men hem, sinds eeuwen, vooral op landgoederen en oude buitenplaatsen. Men heeft de ervaring, dat in strenge winters een zeer groot deel van het dunnere hout bevriest, althans wanneer het niet wordt afgedekt of beschut. Soms blijkt ook het zwaardere hout, of zelfs het gehele bovengrondse gedeelte niet vol-

doende winterhard te zijn. Zelden of nooit bevroest de gehele plant; men krijgt dus altijd weer nieuwe uitlopers uit de wortel of uit de niet bevroren gedeelten van stam en takken. Uiteraard is de schade dan toch nog groot. Daarom nemen vele liefhebbers de moeite om de bomen (leibomen) op de een of andere wijze te beschermen tegen de koude. Dit kan gebeuren door inbinden met stro, door afleggen op de grond en toedekken, of door het plaatsen van glas. Dit is uiteraard een kostbare

Productie

Over de jaarlijkse productie, die een vijgeboom in Nederland kan leveren, is geen enkel cijfer bekend. Te verwachten is, dat deze, evenals in Engeland, in het algemeen zeer laag is door een te sterke groei en een onjuiste behandeling. Een ongeveer zesjarige vijgeboom zou echter, volgens Engelse gegevens [2], in een aanplant met een onderlinge afstand van 3–6 m jaarlijks zeker 100 vruchten kunnen geven van 80–110 gram per stuk, hetgeen zou neerkomen op ruim 2000 tot meer dan 12 000 kg per ha. Ook dr. Koch nam een dergelijke productie per boom waar, met een vruchtgewicht van 50–90 gram. De cijfers die Condit [3] aanhaalt over mogelijke opbrengsten in het Middellandse-Zeegebied, Californië en elders lopen zeer uiteen, maar stemmen toch vrijwel overeen met de per ha omgerekende cijfers van Brooke. Evreinoff [4] geeft echter aan dat in warme gebieden veel hogere opbrengsten verkregen kunnen worden, nl. 5000 à 6000 kg vijgen per ha in een jonge aanplant en 32 000 kg per ha in een volwassen aanplant!

Wanneer men nu in aanmerking neemt, dat in de warmere landen van sommige rassen twee of zelfs drie oogsten per jaar verkregen worden, dan zijn de cijfers van Condit aan de lage kant, of die van Brooke en Evreinoff te gunstig. Ter verklaring van zijn gunstige resultaten merkt Brooke op, dat hij de volgende waarnemingen deed:

1. bij een te sterke groei laat de vruchtbaarheid zeer veel te wensen over;
2. indien de boom in de periode mei/juni voldoende water ontvangt, wordt een sterke val voorkomen;
3. door toppen van het vruchthout wordt een verdubbeling van de productie bereikt.

Hij bracht deze waarnemingen in praktijk en op deze wijze wist hij een zo hoge productie te bereiken. Zelfs acht hij het niet uitgesloten, dat bij

een verdere verbetering van de cultuurzorgen een nog hogere opbrengst kan worden verkregen.

De vruchtdracht begint reeds vroeg: vanaf het tweede of derde jaar.

Oogstzekerheid

Er schijnen weinig factoren te zijn, die de oogstzekerheid ongunstig beïnvloeden. De rassen die Brooke aanbeveelt, en die ook in Nederland voorname-lijk voorkomen, zijn parthenocarp; *bestuivingsmoeilijkheden* kunnen dus niet voorkomen. Van *nachtvorstschade* wordt vrijwel niet gesproken; waarschijnlijk beginnen de vruchten in het voorjaar pas te zwellen wanneer het nachtvorstgevaar vrijwel voorbij is, want ze kunnen slechts enkele graden vorst verdragen [3]. Brooke [2] vermeldt schade door een nachtvorst op 17 mei, waardoor in dat jaar geen oogst verkregen werd; dit was echter de enige maal. Dr. Koch deelde mede, dat van een zeer warm staande vijg de bladeren reeds in april uitliepen en de vruchten toen reeds zwoollen, maar dat nachtvorsten van -5° C daaraan geen schade deden. *Ziekten* en *insektenplagen* komen vrijwel niet voor, evenmin als *beurtjaren*, zodat als zijn enige vijand de wintervorst overblijft.

Prijs

Zoals reeds werd opgemerkt, kan men in Nederland vrijwel geen verse vijgen kopen en kent een groot deel van het publiek deze ook niet. Het is daarom ook niet te voorzien, hoe het met de afzet van een eventueel Nederlands vers produkt gesteld zal zijn. Zal men er evenveel voor willen betalen als in Engeland? Brooke [2] noemt prijzen van 22 tot 33 cent per stuk, hetgeen neerkomt op f 6000 per ha bij een plantafstand van 6 m en een productie van 80 vruchten per struik; bij resp. 3 m en 110 vruchten wordt dit zelfs f 36 000! Of moet men een eventuele rentabiliteitsberekening baseren op de prijs van gedroogde vijgen? Deze bedroeg in Nederland (waar de vijgen ingevoerd worden uit Portugal, Griekenland, Turkije en de

1. zijn vorstresistentie, en de beïnvloeding daarvan door bepaalde, niet kostbare, cultuurmaatregelen;
2. het aantal kg dat per eenheid van oppervlakte in een goed bedrijf kan worden geproduceerd en
3. de afzetmogelijkheden van verse vijgen.

Onder bepaalde omstandigheden (Engeland) schijnt deze teelt zeer lucratief te kunnen zijn.

Voor liefhebbers van verse vijgen is het aanbevelenswaard een vijgeboom te planten. De teeltzorgen zijn zeer eenvoudig.

Summary

The fig

The fig as a fresh product is almost unknown in the Netherlands. Not until we know more about the following points will it be justified to grow this crop.

1. Its resistance to frost and the influence there upon by certain inexpensive methods of cultivation.
2. The quantity per area unit to be produced on a good holding.
3. The marketing possibilities for fresh figs.

It seems that under certain circumstances (England) the cultivation of figs can be very profitable. Lovers of fresh figs can be recommended to plant a fig tree. It only requires simple care.

Literatuur

1. Boldini, E.: *Alcuni aspetti della coltura del fico nella provincia di Tirenze*. Riv. Ortoflorofruttic. ital. 37 (1953): 185-203.
2. Brooke, J.: *Figs out of doors*. London, 1954, 92 blz.
3. Condit, I.: *The fig*. Waltham, Mass. 1947, 222 blz. (zeer veel lit. opg.)
4. Evreinoff, V. A.: *Le Figuier et le Noisetier en Turquie*. Rev. Hort. (Paris) 27 (1940): 44.
5. Gaucher, N.: *Handbuch der Obstkultur*. 1902. *Der Feigenbaum* (Ficus carica): 817-818.
6. Montagnac, R.: *Le Figuier dans le Sud-Ouest de Madagascar*. Rech. Agr. Madag. I (1952): 75-81.
7. Wikesjö, K.: *Mullbär, Fikon och Ruiner*. Sverig. pomol. Fören. Årsskr. 1953: 58-65.
8. Wilson, J.: *Figs growing in the open*. Fruit Year Book 1951-2: 88-90.